

Rozhodování sporů ve sportu. Soudní ochrana. Arbitráže

JUDr. Petr Skryja, Ph.D., LL.M.

Základní přehled pramenů

- LZPS - zejména čl. 36 odst. 1
- Úmluva o ochraně lidských práv a svobod - čl. 6 a 7
- Oboje zakládá procesní ochranu před soudy
- **Avšak! tato ochrana je mnohdy omezena sportovní autonomií**
- Hráči se dobrovolně podřizují pravidlům sportovních svazů, které v mnoha ohledech omezují možnost soudní ochrany a odkazují sportovce k řešení sporů u rozhodčích orgánů dané sportovní asociace.

Žaloba na určení neplatnosti členství ve spolku

- § 258 OZ:
- *„Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.“*
- Podmínky pro uplatnění tohoto prostředku obrany:
 - Členství ve spolku zakládá možnost žalovat, tedy tzv. aktivní legitimaci
- **Podrobněji viz 3. prezentace.**

Autonomní řešení sporů

- Na nejnižší úrovni řeší spory sportovní kluby
 - Nejvyšším stupněm jsou národní svazy/asociace (např. u fotbalu UEFA)
 - Třetím stupněm jsou nadnárodní svazy/asociace (např. u fotbalu UEFA)
 - Nejvyšším stupněm jsou pak světové asociace, které sdružuje sport na jednotlivých kontinentech, pod „jednotící“ organizací - př. opět z fotbalu: FIFA
 - Pokud budeme ukazovat situaci názorně na fotbalu, všimněme si konfедераčního charakteru FIFA
 - Skládá se z:
 - AFC v Asii
 - CAF v Africe
 - CONCACAF v S. Am. a Karibiku
 - CONMEBOL v J. Am.
 - UEFA v Evropě,
 - OFC v Oceánii
 - Dává obecné mantinely fungování těchto dílčích organizací.

Arbitráž

- Arbitrážní senát rozhoduje v soukromoprávních záležitostech úlohu civilních soudů a rozhoduje spory mezi soukromými subjekty, které postihují jenom jurisdikci.
- V oblasti sportu jsou to především kluby a jim nadřizené organizace a na druhé straně hráči, kteří svým členstvím souhlasí se sportovními pravidly a interními sportovními normami (ted' mluvíme především o profesionálních hráčích).
- V oblasti pracovního práva pokud hráč žaluje u civilního soudu, organizace řízení přeruší a čeká na výsledek.
- V trestněprávní oblasti má monopol stát.

Výhody a nevýhody arbitráže

- Rychlejší řízení
- Nižší náklady
- Větší „vhled“ do specifik sportu
- Vymahatelnost v disciplinárním řízení
- Nejvyšším orgánem, kam se lze odvolat je CAS (Court of Arbitration for Sport) - v Lausanne ve Švýcarsku - jistá nestrannost oproti národnímu prostředí
- Častý problém s nerespektováním práv hráčů, což se ale týká spíše národních organizací (viz samostatná prezentace o sportovních smlouvách)
- Národní organizace často ani ve svých interních pravidlech nerespektují normy nadnárodních svazů

Orgány pro řešení sporů ve fotbale - vnitrostátní úroveň

- Nejvyšším orgánem je FAČR (Fotbalová asociace České republiky):
- Disciplinární provinění hráčů řeší **disciplinární komise** - ta se zabývá i proviněním při mezinárodní reprezentaci (např. OH) nebo při organizaci utkání)
- **Odvolací a revizní komise** - odvolací orgán, porobnosti viz statut a odvolací řád
- **Arbitrážní komise** - v rámci FAČR řeší především spory vyplývající ze sportovních smluv mezi kluby a hráči, rozhoduje ve tříčlenných senátech
- Odvolacím orgánem je grémium
- Proti rozhodnutí arbitrážní komise či grémia lze podat žalobu u obecného soudu nebo se obrátit na CAS

Mezičlánek - řešení sporů u orgánů FIFA

- **Komise pro statut hráčů** - „zbytkové“ spory, které z různých důvodů nelze svěřit národnímu arbitrážnímu senátu. Př.: klub X trenéři, klub X klub, pokud nejsou členy národní asociace
- **Komora pro rozhodování sporů** - skládá se z rovného počtu hráčů a zástupců klubů: stabilita smluv, sportovní sankce, smluvní pokuty
- **Disciplinární komise** - trestá přestupky proti pravidlům FIFA
- **Odvolací komise** - konečné rozhodnutí, pokud není podáno odvolání k CAS

CAS

- Sídlí v Lausanne ve Švýcarsku
- Nezávislý na MOV, rozhoduje spory podle švýcarského práva
- Může řešit spory jakožto odvolací orgán
- Může řešit spory i jako mediátor, pokud o to projeví stany zájem - v takovém případě rozhodnutí není závazné
- Řeší i spory na OH
- Řízení u něj trvá něco kolem 6-12 týdnů, max. do 4 měsíců rozhodnuto
- Rozhodnutí uznatelné podle Newyorské úmluvy o uznání a výkonu rozhodčích nálezů
- Od CAS se lze odvolat k Švýcarskému federálnímu soudu. Zatím bylo odvolání úspěšné jen sedmkrát.